

Verksamhetsrapport 2019

Regionalt utvecklingsnätverk, RUN

2020-01-16

Peter Degerman, ordförande RUN

Ulrika Auno, verksamhetsledare RUN

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
RUN-riksdag	3
Ledningsgrupp.....	3
RUNs verksamhet inom verksamhetsplanens insatsområden.....	4
Systematiskt kvalitetsarbete.....	4
Inkluderande skola.....	5
Kompetensförsörjning	6
Övrig verksamhet.....	8
Nätverk.....	8
Samarbete med andra RUC/universitet/högskolor	10
Läraryftet	10
Kommunförlagda förskolekurser.....	10
Särskilda insatser för kompetensutveckling och samverkan.....	11
Projekt.....	12
Ekonomi.....	14
Handlingsplan 2019 med ekonomisk redovisning.....	14
Sammanfattning av RUNs verksamhet 2017-2019	17
Utgångspunkt.....	17
Helhetsperspektiv.....	17
Delaktighet	17
Verksamheten	17
Utmaningar.....	21
Framgångar och möjligheter.....	22
Framåtblickar	23

Inledning

I det Regionala utvecklingsnätverket, RUN, samverkar 19 kommuner i Mittsverigeregionen och Mittuniversitetet kring skolutveckling och skolledarskap. I RUN ingår också Specialpedagogiska skolmyndigheten, Region Jämtland Härjedalen och Kommunförbundet Västernorrland. I RUNs uppdrag ingår samordning, utveckling och forskningsanknytning i förskola, fritidshem, skolverksamheter, lärarutbildning samt kompetensutveckling för parternas personal. Målsättningen är att RUN ska vara ett aktivt forum där professionell beprövad erfarenhet och kunskap möter vetenskaplig erfarenhet och kunskap.

Verksamhetsplanen för åren 2017–2019 identifierar tre insatsområden:

- Systematiskt kvalitetsarbete
- Inkluderande skola
  - Nyanlända elevers lärande
  - Förbättra flickors och pojkars lärande och resultat
- Kompetensförsörjning

Dessa områden överlappar varandra i stor utsträckning, vilket gör att insatser inom ett område också är en del av andra områden. Tillsammans utgör de ett led i konkretiseringen av RUNs verksamhetsidé och vision. Förutom de tre insatsområdena finns också sedan tidigare inarbetade delar i RUNs verksamhet, såsom exempelvis olika nätverk, aktiviteter och projekt.

RUN-riksdag

Vid den årliga RUN-riksdagen beslutas om ramarna för verksamheten inom RUN under kommande år. Samtliga kommuner, som genom avtal är en del av RUN, representeras då av två personer; skolchef och nämndsordförande. Lärarutbildningens institutioner representeras av prefekterna. RUN-riksdagsmötet godkänner räkenskaper för föregående verksamhetsår liksom budget för kommande år. Här beslutas om den tre-åriga verksamhetsplanen liksom handlingsplanen för kommande verksamhetsår och här följs verksamheten upp via verksamhetsrapporten. Vid RUN-riksdagsmötet 2019 var 18 av 19 kommuner representerade. Verksamhet och ekonomi för 2018 års arbete redovisades och mötet tog beslut om handlingsplan för 2019 med tillhörande budget. I samband med RUN-riksdagsmötet hålls också alltid en konferens. År 2019 deltog totalt 167 personer och temat för konferensen var inkluderande skola, systematiskt kvalitetsarbete och kompetensförsörjning.

Ledningsgrupp

Verksamheten inom RUN styrs av en ledningsgrupp vars sammansättning speglar ambitionen av samverkan mellan skolhuvudmän, andra för skolverksamheten vitala verksamheter och Mittuniversitetet. Ordförande i ledningsgruppen var under 2019 Peter Degerman tillika vice dekan för lärarutbildningen. Vice ordförande var fram till och med maj Kristina Rastbäck skolchef i Örnsköldsvik kommun och representant för kommunerna i Västernorrland. Därefter tog Eva Fors, utbildningschef i Nordanstigs kommun och representant för Hälsingekommunerna över vice ordförandeskapet i RUN. Övriga ledamöter har varit för Jämtlandskommunerna Maria Renvall förvaltningschef i Ragunda kommun, Ann-Christin Isaksson, skolchef i Timrå kommun, Magdalena Risselborn för Region Jämtland Härjedalen, Stefan Paulsson för Kommunförbundet Västernorrland, Maria Grundel för Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) samt från Mittuniversitetets lärarutbildning Magnus Oskarsson, Institutionen för matematik och didaktik, Helena Andersson, Institutionen för humaniora och Lena Ivarsson, Institutionen för utbildningsvetenskap. Till ledningsgruppen har också senior professor Gunnar Berg, Mittuniversitet, adjungerats. Ledningsgruppen har haft fem protokollförda möten under året.

RUNs verksamhet inom verksamhetsplanens insatsområden

Systematiskt kvalitetsarbete

SKA i grundskola och gymnasium – ett digitalt material

I handlingsplanen för 2019 planerades för framtagande av ett digitalt stödmaterial om systematiskt kvalitetsarbete, som skulle komplettera befintliga stödmaterial från exempelvis Skolverket. Arbetet inleddes med en inventering av vilka stödmaterial som redan finns och en dialog med utvecklingsnätverken för att få en tydlig behovsbild som skulle kunna ligga till grund för vad materialet borde innehålla. Genom inventering och dialog framkom att de stödmaterial som Skolverket erbjuder är relativt heltäckande på området och att ett stödmaterial framtaget inom RUN därför skulle konkurrera med dessa. Av den anledningen har inget digitalt stödmaterial tagits fram utan istället har dialogen i de operativa utvecklingsnätverken fokuserat på hur redan befintliga material kan användas och vilka effekter dessa ger.

SKA i förskolan

En seminarieserie om fyra tillfällen har erbjudits RUN-kommunerna. Ca 80 förskollärare, barnskötare och rektorer har deltagit. Upplägget i seminarieserien grundar sig på forskning/vetenskaplig input, erfarenhetsutbyte, metoder/praktisk input samt framåtsyftande resonemang för att åstadkomma utveckling i den egna verksamheten. Teman för de fyra seminarietillfällena har varit *Förskolans uppdrag och kvalitet*, *Systematiskt kvalitetsarbete i praktiken – hur gör man*, *Om stödmaterial för systematiskt kvalitetsarbete* och *Att leda och genomföra förändringar utifrån ett systematiskt kvalitetsarbete*. Två utbildningstillfällen har genomförts under hösten 2019 och resterande två ges under våren 2020.

SKA på huvudmannanivå

Under våren 2019 genomfördes en insats om systematiskt kvalitetsarbete på huvudmannanivå. Syftet med insatsen var att stödja skolhuvudmännen i arbetet med att säkerställa skolverksamhetens kvalitet och likvärdighet med utgångspunkt i skollag, läroplan och andra skolförfattningar. Utbildningen fokuserade på skolan som politiskt styrd organisation med dialog om och problematisering av lednings-/styrningskedjor, politikerns beslutsbefogenhet, statlig kontroll kontra kommunalt självstyrelse samt systematiskt kvalitetsarbete.

Kulturanalys

Under hösten 2019 har RUN erbjudit och genomfört en metod- och handledarutbildning i kulturanalys. Utbildningen har lett till certifierade handledare som har en viktig funktion genom hela arbetsprocessen och är de som planerar, organiserar och handleder i kulturanalysarbetet. Utbildningen genomfördes under fem tillfällen med totalt åtta utbildningsdagar. Mellan utbildningstillfällena genomförde deltagarna kulturanalysarbeten i den egna verksamheten med handledning från utbildningens lärare. Som avslutning på utbildningen utdelades handledarcertifikat för kulturanalys till sju nya handledare.

Inkluderande skola

Nyanlända barn och elevers lärande

Introduktionskurs för studiehandledare och modersmåls lärare

Under början av hösten 2019 genomfördes för fjärde gången en två-dagars introduktionskurs för studiehandledare och modersmåls lärare. En av dagarna var förlagd till Östersund och en dag till Sundsvall. Den första dagen behandlade den svenska skolan och dess värdegrund samt bakgrunden till och syftet med studiehandledning på modersmål respektive modersmålsundervisning. Den andra dagen fokuserade på studiehandledaruppdraget respektive planering och genomförande av modersmålsundervisning. Denna omgång hade vi möjlighet att ha en av regionens egna studiehandledare och modersmåls lärare som föreläsare under hela den andra dagen.

Studiehandleda på modersmål

Hösten 2018 påbörjades en 7,5 hp kurs *Studiehandleda på modersmål* på uppdrag av Skolverket och denna slutfördes under våren 2019. Kursen med 25 deltagare riktade sig till studiehandledare med gymnasiekompetens i svenska/svenska som andra språk och bestod av fyra kursdagar med hemuppgifter mellan de olika tillfällena. Kursen planerades och genomfördes i samarbete med lärare från Mittuniversitetet, men även lärare från Folkuniversitetet och Söderhamns kommun föreläste på kursen. Ett minnesvärt och uppskattat tillfälle var då alla deltagare filmades då de genomförde muntliga presentationer och sedan kommenterade såväl sina egna som andra insatser. Även denna aktivitet genomfördes med träffarna varannan gång i Sundsvall resp. Östersund.

Fortbildningsdag för studiehandledare och modersmåls lärare

I november genomfördes en fortbildningsdag för studiehandledare och modersmåls lärare samt chefer och samordnare inom detta område. Dagen planerades tillsammans med fyra samordnare från kommunerna och hade som syfte att skapa möjlighet för nätverkande och erfarenhetsutbyte samt att stärka deltagarnas kompetens i att planera och genomföra modersmålsundervisning och aktiviteter kopplade till nyanlända och flerspråkiga elever. Under dagen föreläste verksamma studiehandledare och modersmåls lärare samt samordnare från tre av regionens kommuner, vilket många upplevde som mycket positivt. Fortbildningen genomfördes med hjälp av Zoom både i Östersund och Sundsvall samtidigt och hade totalt ca 100 deltagare från nio kommuner. Utvärderingen var positiv och innehöll många önskemål om fler liknande dagar och ovanligt många kommentarer med förslag på teman och innehåll för framtiden.

Leda och stödja regionalt nätverk för samordnare

RUN fick även under 2019 Skolverksuppdraget att leda det regionala Nätverket för kommunala samordnare för nyanländas lärande, som startade hösten 2016. Skolverket avskaffade dock redan vid årsskiftet bidraget till samordnarna, vilket glädjande nog inte påverkade deltagandet i någon större utsträckning. Endast ett fåtal kommuner har valt att inte fortsätta delta och nätverket har 12-13 regelbundna deltagare. Det övergripande syftet är att möjliggöra samverkan och erfarenhetsutbyte mellan samordnarna och fungera som ett stöd i huvudmännens arbete med att utveckla mottagande och undervisning av nyanlända och flerspråkiga elever.

Året har, utifrån Skolverkets önskemål, fokuserat på att diskutera uppföljning och utvärdering av de insatser som genomförts eller pågår utifrån den utvecklingsplan som alla kommuner arbetat fram under ledning av samordnarna. Ett tema som också stod i centrum för det dialogmöte som Skolverket ordnade i november och där såväl samordnare som deras chefer hade möjlighet att delta. Här deltog

bl.a. Jan Håkansson som pratade om sin forskning kring systematiskt kvalitetsarbete. I övrigt har nätverksträffarna planerats utifrån deltagarnas behov och önskemål. Två dagar har fokuserats särskilt på studie- och yrkesvägledning för nyanlända och flerspråkiga elever och en dag på SPSMs stödmaterial riktat mot samma målgrupp. Till dessa dagar har externa föreläsare bjudits in och deltagarna har haft möjlighet att ta med sig kollegor från den egna kommunen. Andra träffar har innehållit diskussion av aktuell forskning och utredningar. Träffarna har alternerat mellan Östersund respektive Sundsvall och under året har vi även prövat att genomföra möten via Zoom. I RUNs uppdrag har även ingått att, på uppdrag av Skolverket, sammanställa olika rapporter utifrån uppgifter som samordnarna lämnat in och vi har deltagit i en av de två nationella Skolverkskonferenser som organiserats under året.

Förbättra flickors och pojkars lärande och resultat

Seminarieserie om framgångsfaktorer för lärande

Seminarieserien *Framgångsfaktorer för lärande* har haft underrubriken *Pojkar och flickors lärande* och inriktningen har varit framgångsfaktorer för lärande, genus och normer ur ett lärandeperspektiv. Seminarserien har erbjudits på båda campusorterna. Som föreläsare i seminarserien har lärare från institutionen för humaniora och samhällsvetenskap, institutionen för utbildningsvetenskap, en kommunlicentierad på institutionen för utbildningsvetenskap samt en lärare vid högskolan i Borås medverkat. Två seminarietillfällen har genomförts under hösten 2019 med ca 60 personer i Sundsvall och ca 30 personer i Östersund och resterande två seminarietillfällen ges under våren 2020.

Kompetensförsörjning

Rekryteringsutbildning till skolledaryrket

I samverkan med Mittuniversitetets rektorsprogram och skolhuvudmannarepresentanter i rektorsprogrammets ledningsgrupp utformades och erbjöds en rekryteringsutbildning för blivande skolledare för första gången hösten 2018. Utbildningens andra omgång har under hösten 2019 genomförts på campus Sundsvall med 23 deltagare. Rekryteringsutbildningen syftar till att ge en introduktion till det mångfacetterade, intressanta och utmanande uppdraget som skolledare. Utbildningen har under fyra utbildningstillfällen varvat teori och praktik och mellan två av utbildningstillfällena genomförde deltagarna en hemuppgift i form av skuggning av en skolledare.

Att organisera för och undervisa via fjärr

Under fyra tillfällen hösten 2019 har RUN för första gången genomfört en seminarserie om att organisera för fjärrundervisning. Seminarserien riktade sig framför allt till personer på förvaltningsnivå samt skolledare, men även lärare deltog i aktiviteten. Totalt deltog ca 60 personer på träffarna som genomfördes på båda campusorterna Sundsvall och Östersund samtidigt med hjälp av det digitala verktyget Zoom. Syftet med seminarserien var att öka både teoretisk och praktisk kunskap om att organisera för fjärrundervisning samt att möjliggöra för kommuner att mötas kring dessa frågor för erfarenhetsutbyte och samverkan. Genom att bidra till ökad kunskap om och samverkansmöjligheter kring att organisera för fjärrundervisning ökar möjligheten att skapa likvärdighet för barn och elever i vår region.

Vägen fram – vägledning för kompetensutveckling för modersmållärare och studiehandledare

Under hösten 2018 och våren 2019 har RUN genomfört ett kartläggnings- och vägledningsprojekt för att bidra till kompetensförsörjning i regionen och till en inkluderande skola. Som bakgrund till projektet ligger en kompetensinventering från 2016-2017 samt ett pilotprojekt mellan RUN och

Sundsvalls kommun. Målgruppen har varit modersmållärare och studiehandledare med utländsk akademisk examen i kommuner anslutna till RUN.

Totalt anmäldes intresse från 77 personer i 10 olika kommuner. Av dessa valdes 27 personer ut som deltagare i projektet. Deltagarna sammankopplades med en SYV-resurs hos Mittuniversitetet och fick en individuell kartläggning och vägledning i hur de kan gå till väga för att erhålla en lärar- eller ämneslärarlegitimation alternativt lärarbehörighet. Efter avslutat projekt skickades en utvärdering till alla deltagare. Av de 21 svarande har 12 personer sökt en utbildning varav 8 utgjordes av en utbildning som de blivit rekommenderade i Vägen fram-projektet. Ca 75% av alla de som svarade tror att de i framtiden kommer att söka en kurs eller ett program de har blivit rekommenderade i "Vägen fram".

Kompetensväxling, en del av VFU-verksamheten

Genom samverkan mellan representanter från kommunerna och lärarutbildningen utarbetades, under 2018, en *Handlingsplan för kompetensväxling*. Utifrån handlingsplanen har arbetet med kompetensväxling bedrivits i form av didaktiska seminarier för handledare inom verksamhetsförlagd utbildning (VFU) och lärare vid lärarutbildningen samt erfarenhetsutbyten för skolledare, VFU-samordnare och VFU-organisationen vid Mittuniversitetet under våren 2019. Under VFU-samordnardagen hösten 2019 planerades innehåll och former för nästa didaktiska seminarium samt erfarenhetsutbytesträffar.

Arbetsintegrerad lärarutbildning

En viktig förutsättning för att främja kompetensförsörjningen av olika kategorier av lärare i regionen är en god samverkan mellan kommunerna och Mittuniversitetet. Ett exempel på detta är den Arbetsintegrerade lärarutbildningen (AIL) som samverkats fram och formats utifrån en gemensam viljeinriktning mellan kommunerna och lärarutbildningen. Den Arbetsintegrerade lärarutbildningen, med inriktning 4-6 NO/teknik, startade höstterminen 2019 med 29 studenter, varav 27 studenter har en lärartjänst i en av samverkanskommunerna.

Styrgruppen för samverkan inom den Arbetsintegrerade lärarutbildningen, bestående av representanter för lärarutbildningen, kommunerna och facket, har haft kontinuerliga träffar under 2019 för att vidareutveckla utbildningens form och kvalitet. Även en operativ grupp med kontaktpersoner från kommunerna har under året träffats kontinuerligt för att driva de operativa frågorna kring AIL i kommunen. RUN samordnar styrgrupp och kontaktpersoner.

Mentor i skola och förskola

I samarbete med utvecklingsnätverk västra har en mentorsutbildning utformats som genomfördes för första gången hösten 2018. Mentorsutbildningens syfte är att bidra med ökad kunskap om mentorsuppdragets innebörd, samtalsmetodik och förmåga att handleda i verksamhetsnära frågor för att stärka deltagaren i dennes roll som mentor till nytexaminerade/nyanställda lärare. En andra utbildningsomgång planerades med start i september 2019 och inbjudningar gick ut under våren, med påminnelser i början av hösten. Antalet anmälda var dock väldigt lågt och utbildningen ställdes in.

Övrig verksamhet

Nätverk

Utvecklingsnätverk västra och östra

Syftet med nätverken är att de ska vara en plattform för samarbetet inom RUN där de prioriterade insatsområdena i verksamhetsplanen är utgångspunkt för arbetet. Nätverken skapar möjlighet till dialog och därmed också en grund för att utveckla en samsyn kring olika önskemål vad gäller RUNs verksamhet. Under året har nätverken diskuterat frågor och kommit med inspel kring de olika aktiviteter som anordnats inom RUN samt bidragit i arbetet med framtagande av den nya verksamhetsplanen och nästa års handlingsplan. De båda nätverken har blivit utsedda till referensgrupper för dialog och inspel från kommunerna i projektet ULF (utveckling, lärande, forskning). Nätverksdeltagarna har även utbytt erfarenheter kring frågor och utmaningar som inte omfattas av RUNs verksamhet eftersom nätverket ger möjlighet att ta upp frågor som många kommuner arbetar med och där de kan lära av varandra.

Under 2019 har utvecklingsnätverk västra, bestående av samtliga kommuner i Jämtlands län, samt utvecklingsnätverk östra, bestående av samtliga kommuner i Västernorrlands län och fyra hälsingekommuner, genomfört sex nätverksträffar vardera. Utöver de frågor som beskrivits ovan har västra nätverket under året arbetat med olika teman vid sina träffar för erfarenhetsutbyte och lärande i gruppen med syfte att bidra till fortsatt utvecklingsarbete i den egna verksamheten. Teman har varit systematiskt kvalitetsarbete och lektionsdesign. I det östra nätverket har kollagahandledning genomförts vid några av årets träffar i syfte att lyfta fram gemensamma utmaningar i vardagsarbetet och genom erfarenhetsutbyte hitta lösningar och utvecklingsmöjligheter.

Nätverk för språk-, läs- och skrivutveckling, Jämtland och Västernorrland/Hälsingland

Nätverksträffarnas innehåll under 2019 har planerats utifrån en behovsanalys som gjorts tillsammans med nätverkens representanter (språk-, läs- och skrivutvecklare i Jämtland respektive Västernorrland och Hälsingland). Syfte och mål med nätverksträffarna 2019 har varit att bidra till ökad digital kompetens kopplat till språk-, läs- och skrivutveckling samt att öka nätverksdeltagarnas förmåga att stötta och leda utvecklingsprocesser. Detta för att nätverkets språk-, läs- och skrivutvecklare ska kunna arbeta med hög kvalitet för att alla barn och elever ska få likvärdiga förutsättningar för sin språk-, läs- och skrivutveckling. Syftet har även varit att, genom att bjuda in nyckelpersoner inom språk, läs och skriv i kommunerna till seminarier, workshops och föreläsningar, bygga upp ett yttre nätverk på hemmaplan för att stärka språk-, läs- och skrivutvecklingsarbetet i nätverksdeltagarnas kommuner och öka spridningen av det som vi lär om i nätverket.

Nätverksträffarnas innehåll har finansierats med hjälp av utvecklingsstöd från Nationellt centrum för språk-, läs- och skrivutveckling (NCS) på Skolverket, och har genomförts med fyra heldagar per nätverk. Under dessa träffar har språk-, läs- och skrivutvecklarna och inbjudna nyckelpersoner fått påfyllnad och fördjupad kunskap om bland annat att värdera digitala läromedel/resurser/verktyg, bedömning i digitala lärmiljöer och bedömning av multimodala texter. Som föreläsare har forskare från Stockholms universitet bjudits in. Deltagarna har även fått ta del av föreläsningar om samtalsmetodik och särskilt begåvade barn kopplat till läs och skriv.

Nätverk för karriärlärare

Under föregående verksamhetsperiod startades ett digitalt nätverk för förstelärare. Nätverket arbetade med kollegialt lärande utifrån erfarenhetsutbyte och föreläsningar. Under läsåret 2019/2020 har nätverket utvecklats till ett karriärlärarnätverk genom att Mittuniversitetet tillsammans med

Skolverket genomför ett pilotprojekt, som syftar till att möta kompetensutvecklingsbehov hos förstelärare och lektorer (karriärlärare). Insatsen baseras på forskning och utvärdering av karriärstegsreformen och avser att möta de behov som synliggjorts.

Målsättningen med nätverket är att deltagarna stärker sina kunskaper om lärandeprocesser och sin förmåga att medvetet tillämpa olika strategier och processverktyg i sin dagliga praktik och i sitt uppdrag att leda utvecklingsarbeten i sin verksamhet. Deltagarna ska använda varandra som resurser och via erfarenhetsutbyte tillägna sig fördjupade perspektiv på kommunikation, handledning, styrning och ledning av kvalitets- och utvecklingsarbete. Tillsammans hjälper och stöder deltagarna varandra att skapa förutsättningar för en kompetensutvecklingskultur som kännetecknas av ett undersökande, utforskande och reflekterande förhållningssätt.

Nätverket har både digitala och fysiska träffar under läsåret 2019/2020 under ledning av nätverksledare från Mittuniversitetet. Nätverksträffarna genomförs en gång i månaden med bland annat kortare föreläsningar, litteraturstudier, seminarier/workshops. Insatsen är processinriktad med verksamhetsanknutna uppgifter mellan träffarna kopplade till karriärlärares specifika uppdrag i sina respektive verksamheter. Nätverksträffarna ska fungera som ett processtöd för deltagarna i sina uppdrag.

Nätverket består av 25 deltagare, från både grundskola och gymnasium, från följande kommuner och organisationer; Bräcke kommun, Föreningen Mimmsbrunn, Hudiksvalls kommun, Härnösands kommun, Jämtlands gymnasieförbund, Sollefteå kommun, Sundsvalls kommun, Östersunds kommun.

Nätverket för gymnasiesamverkan

Syftet med nätverket är att utgöra en samverkansplattform mellan Mittuniversitetet och regionens gymnasieskolor och förbättra förutsättningarna för övergång till högre studier i regionen. Nätverket för gymnasiesamverkan har under året arbetat med att revidera syfte och roller utifrån att det nu gått från att vara ett projekt till att bli en del i RUNs ordinarie verksamhet. Det har resulterat i ett mer konkretiserat syfte och förtydligande av roller och aktiviteter. Under åren som projekt har en struktur arbetats fram där både regionens skolor och Mittuniversitetets institutioner har möjlighet att utse representanter i nätverket. Skolornas deltagare kallas i detta sammanhang för Samverkanssamordnare. Två koordinatörer vid RUN samordnar arbetet. Gemensamma träffar sker två gånger/år där samverkanssamordnare i Jämtland/Härjedalen möts i Östersund medan samverkanssamordnare i Västernorrland och Hälsingland träffas i Sundsvall. Samverkanssamordnarna deltar i diskussioner och inspel kring de aktiviteter som nätverket anordnar. Representanterna för institutionerna deltar vid flera möten för planering av de två stora aktiviteterna under året, se nedan, och även i genomförandet av dessa. Representanterna fungerar också som en första ingång till sina respektive verksamheter och kan förmedla kontakter vid utbyten och gemensamma aktiviteter. De två stora aktiviteterna utgörs av Vetenskapsdagen för gymnasieelever och Fortbildningsdagen/RUN-konferensen för lärare.

Vetenskapsdagar

Vetenskapsdagen är en aktivitet som riktar sig till gymnasieelever på högskoleförberedande program (EK/ES/HU/NA/SA/TE) i vår region med fokus på forskning och vetenskapligt arbete i syfte att ge inspiration och verktyg till gymnasiearbetet. Ett annat syfte är att eleverna får besöka Mittuniversitetets campus och känna på "atmosfären" och förhoppningsvis även inspireras till högre studier. Vetenskapsdagarna genomfördes den 11 april i Östersund med 454 deltagare samt den 18 september i Sundsvall med 650 deltagare.

RUN-konferens och fortbildningsdag för gymnasiet

Årets fortbildningsdag slogs ihop med vår återkommande RUN-konferens vilket innebar att aktiviteten riktades både till gymnasielärare och lärare i grundskolan. Årets konferens hade som tema en hållbar kompetensutveckling inom grundskola och gymnasium med särskilt fokus på att utveckla ett lärande förhållningssätt för att omsätta nya kunskaper i praktiken. Ca 150 deltagare deltog under dagen på Östersunds campus där de fick lyssna till föreläsningar med både didaktiskt och ämnesfördjupande innehåll samt delta i erfarenhetsutbyten och diskussioner om hur kunskaperna kan omsättas på hemmaplan. En keynote-föreläsare var inbjuden från Stockholms universitet medan de övriga föreläsarna kom från Mittuniversitetets olika institutioner eller skolor i regionen.

Samarbete med andra RUC/universitet/högskolor

Två gånger per år möts landets alla Regionala utvecklingscentrum, RUC, i ett nationellt RUC-nätverk. Vårens träff arrangerades av RUN på Mittuniversitetets campus Sundsvall. Vid träffen behandlades lärarutbildningarnas utmaningar och hur RUC och lärosätenas kommunikationsavdelningar kan vara ett stöd, kompetensförsörjning samt kompetensutveckling för nya personalgrupper i skolan. Specialpedagogiska skolmyndigheten medverkade och informerade om sina skolchefsdialoger och samverkanskontor. Det var mycket uppskattat av landets övriga RUC att besöka Mittuniversitetet och Sundsvall.

Höstens träff arrangerades av högskolan Väst och hade fokus på olika varianter av lärarutbildning. Representanter för RUN var vid detta tillfälle programansvarig för Mittuniversitetets arbetsintegrerade lärarutbildning och en av RUNs koordinatörer.

Läraryftet

Regeringsuppdraget Läraryftet löper från 2012 till 2019. Uppdragets syfte är att lärare ska bli behöriga i alla skolformer, ämnen och årskurser där de undervisar. Mer information om läraryftet finns på www.miun.se/lararyftet.

Mittuniversitetet har under året erbjudit följande kurser:

Läraryftet 2019			
Kurs	Starttermin	Antal registrerade deltagare	Antal valideringar
Engelska för lärare åk 4–6, 30 hp (1–30)	V19	15	1
	H19	27	3
Samhällsorientering för lärare åk 4–6, 30 hp (1–30)	V19	12	2
Samhällsorientering för lärare åk 1-3 15 hp (1–15)	V19	12	-
	H19	35	1
Svenska för lärare åk 4–6, 30 hp (1–30)	V19	8	-
	H19	14	1
Naturorienterande ämnen och teknik för lärare åk 1–3, 15 hp (1–15)	V19	Inställd pga av för få anmälda	

Kommunförlagda förskolekurser

De kurser som tidigare erbjöds inom Förskolelyftet har kunnat erbjudas som uppdragsutbildning i form av kommunförlagda kurser. Skolverket finansierar kurserna och RUN-kommunerna har kunnat

anmäla sitt intresse via RUNs hemsida. På uppdrag från Skolverket har Mittuniversitetet även gett kurser i kommuner utanför den egna regionen.

Mittuniversitetet har under året gett följande kurser:

Kommunförlagda förskolekurser 2019			
Kurs	Kommun	Start	Slut
Flerspråkighet och interkulturalitet i förskolan	Bräcke	V19	H19
Naturvetenskap och teknik i förskolan	Strömsund	V19	V19
	Timrå	H19	H19

Särskilda insatser för kompetensutveckling och samverkan

Digitalisering

Grundläggande programmering med ämnesdidaktisk inriktning, 7,5 hp

Mittuniversitetet har under både vårterminen och höstterminen startat uppdragsutbildningen *Grundläggande programmering med ämnesdidaktisk inriktning, 7,5 hp* på uppdrag från Skolverket. Tre inriktningar har erbjudits (matematik gymnasiet, matematik 7-9 samt teknik 7-9) och totalt har 32 deltagare från hela regionen antagits till vårterminens utbildning och 15 deltagare till höstterminens utbildning.

Dialogmöte kring #skolDigiplan

Måndagen den 17 juni arrangerades ett dialogmöte kring #skolDigiplan för skolhuvudmän och övriga nyckelpersoner med övergripande ansvar för digitalisering i förskola, skola och gymnasieskola i Jämtlands län. Syftet med dialogmötet var att ringa in upplevt nuläge, få fördjupad kunskap om digitalisering och #skolDigiplan samt att synliggöra de områden och framgångsfaktorer som är viktiga att agera kring för att utveckla digitaliseringsarbetet i skolan. Dagen innehöll två gästföreläsningar med efterföljande diskussioner i mindre grupper. Annika Agélii Genlott, Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), berättade mer om #skolDigiplan och områden som är viktiga för skolhuvudmän att agera kring. Ola Lindberg, forskare vid Umeå universitet, berättade om sin forskning kring digitalisering i skolan samt gav exempel på hur man i olika kommuner jobbat framgångsrikt med digitalisering.

Specialpedagogiska seminarier

Under 2019 har RUN genomfört seminarier som vänder sig till specialpedagoger och speciallärare. Tidigare fanns ett specialpedagogiskt nätverk med 112 listade deltagare från 15 kommuner men från och med 2019 genomförs träffarna i stället som fristående seminariedagar. Effekten av denna förändring är att fler har möjlighet att delta och under året har seminarierna haft deltagare från samtliga 19 kommuner som ingår i RUN.

Vårterminens seminarium genomfördes i Östersund och höstterminens i Sundsvall. Seminarierna har haft ett upplägg med en gästföreläsare i det aktuella ämnet, föreläsning av representant från institutionen för utbildningsvetenskap vid Mittuniversitetet, aktuell information från specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) samt avsatt tid för erfarenhetsutbyte i arbetsgrupper.

Fritidshemsseminarier

Under 2019 genomfördes två kompetensutvecklingsinsatser i form av seminarier med inbjudna föreläsare som föreläste om aktuella ämnesområden inom fritidshem. Seminarierna vände sig till fritidspedagoger och fritidslärare. I vårens seminarium deltog 130 personer och i höstens 60 personer. Intentionen är att arrangera ett fritidshemsseminarium per termin mellan de Fritidshemsbiennaler som genomförs vartannat år.

Fritidshemsbiennalen

Fritidshemsbiennalen 2020 är ett samarrangemang mellan RUN, Mittuniversitetet och RucX, Högskolan i Gävle. Under 2019 har planeringsarbete inför nästa års biennial genomförts. Temat för 2020 års biennial är *Lärande, lek och estetiska uttrycksformer*. Biennalen ska pågå i två dagar och med plats för 350 deltagare samt 17 olika föredrag och vänder sig till personal i fritidshem och lärarutbildare vid fritidsläraryrket.

Handleda vidare - Matematiklyftet och NT-satsningen

Under våren 2019 planerades en träff i mars för insatsen *Handleda vidare*. Ett program färdigställdes och inbjudan skickades ut till personer som är med i RUNs utvecklingsnätverk för vidare spridning och till personer som deltagit i *Handleda vidare*-träffar vid tidigare tillfällen. När anmälningstiden gått ut var få deltagare anmälda och Skolverket beslutade därför att träffarna i Östersund och Sundsvall skulle ställas in. Ett lågt antal anmälda deltagare även på andra orter i Sverige gjorde att ytterligare träffar inom *Handleda vidare* ställdes in och i maj 2019 beslutade Skolverket att insatsen skulle avslutas.

Projekt

Övningsskolor

Det femåriga övningsskoleprojektet inledde sin slutfas under våren 2019 vilket ledde till flera aktiviteter för att återrapportera och kvalitetssäkra övningsskoleverksamhetens fortlevnad. Bland annat genomfördes en rundresa till deltagande kommuner för dialog kring verksamheten i övningsskolorna och återföring till RUN-riksdagen.

Utöver detta har två praktiktäta aktionslärande projekt inom ramen för övningsskoleprojektet avslutats. Norra skolan i Sveg och Kubens förskola i Sundsvall har genom projekten, med stöd av en forskare, prövat aktionslärandesmodellen för att bedriva skolutvecklande insatser vid sina enheter. Aktionslärande som modell valdes då den redan använts inom ramen för kursen *Att arbeta i övningsskola*.

Utbildning, lärande, forskning – ULF

År 2017 gav regeringen uppdraget åt Uppsala universitet, Göteborgs universitet, Umeå universitet och Karlstads universitet att "planera och genomföra en försöksverksamhet i syfte att utveckla och pröva olika modeller för långsiktig samverkan mellan universitet/högskolor och huvudmän inom skolväsendet kring praktiktäta forskning. Försöksverksamheten ska bidra till en starkt vetenskaplig grund i lärar- och förskolläraryrket och i skolväsendet." De fyra lärosätena ska samarbeta med övriga lärosäten i olika noder och försöksverksamheten ska pågå fram till december 2021.

Mittuniversitetet tillhör Umeånoden och i början av året blev lärosätets överenskommelse med Umeå klart. Här preciseras Mittuniversitetets syfte och mål, förslag på aktiviteter knutna till dessa samt en budget på totalt fem miljoner under projektiden. Projektledare och ytterligare en anställd på RUN har deltagit i sex träffar med övriga lärosäten i noden vilket inneburit ett viktigt erfarenhetsutbyte med

övriga lärosäten om vad som sker på andra ställen. En dekan från lärosätet har deltagit i ett nationellt möte om ULFs framtid.

ULF-arbetet har under året främst fokuserat på information och dialog både internt och externt. En satsning på återkommande forskningscirklar, tre nya per termin, har planerats och startar upp 2020. Här har utvecklingsnätverken och en grupp forskare fungerat som viktiga dialogform och en utbildning i att leda forskningscirklar genomförs i januari 2020. Vidare har ULF-gruppen initierat ett arbete med att utveckla studenternas självständiga arbeten samt påbörjat ett arbete med att genomföra forskarseminarier på temat praktiktäna skolforskning. Vidare har en inventering av forskare på Mittuniversitetet som arbetar med praktiktäna skolforskning genomförts.

Ekonomi

Kommunerna bidrog gemensamt med 925 000 kronor (två kronor per invånare) till verksamheten 2019 och Mittuniversitetet med löner motsvarande 2,40 tjänst och 0,25 ordförandeskap. Budgeten för 2019 års handlingsplan summerades till 1 090 000 kronor, inräknat överskott från 2018 på 165 000 kr.

Medlen för 2019 har upparbetats totalt sett, men olika delar i handlingsplanen har gått med överskott medan andra delar haft underskott. Omföringar mellan dessa delar har gjorts och ett ekonomiskt resultat i balans har uppnåtts. Se nedan för en mer detaljerad redovisning av förbrukade medel under 2019.

Handlingsplan 2019 med ekonomisk redovisning

I tabellen nedan visas de insatser som finansierats av kommunernas avsatta resurser för verksamheten under 2019 samt förbrukningen av dessa.

Vad	Hur	Ekonomi	
		Budgeterat	Utfall
Systematiskt kvalitetsarbete			
SKA i grundskola och gymnasium	Digital utbildning		Inställd
SKA i förskolan	Seminarieserie		
SKA på huvudmannanivå	Internat		
Kulturanalys	Handledarutbildning		
	Erfarenhetsseminarium		
Summa		150 000	195 000
Inkluderande skola			
Introduktionsutbildning för studiehandledare och modersmåls lärare	Två utbildningsdagar		
Fortbildningsdag för studiehandledare och modersmåls lärare	Fortbildningsdag		
Förbättra flickors och pojkars lärande och resultat	Seminarieserie om framgångsfaktorer för lärande Pågående ht18-vt19 samt Ny omgång vt19-ht19		
Summa		250 000	220 000

Vad	Hur	Ekonomi	
		Budgeterat	Utfall
Kompetensförsörjning			
Rekryteringsutbildning förskolechefer och rektorer	Seminarieserie		
Att organisera för och undervisa via fjärr	Seminarieserie		
Kompetensväxling, en del av övningskoleprojektet	Didaktiska seminarier		
	Erfarenhetsutbyte VFU/övningskolor för skolledare		
Arbetsintegrerad lärarutbildning	Samordna samverkan mellan lärarutbildning och kommuner i styrgrupp och operativ grupp		
Mentorsutbildning	Tre utbildningsdagar		Inställd
Summa		150 000	105 000
Övrig verksamhet			
RUN konferens	Konferens i Sv1 och Ösd		
RUN-riksdag	Konferens Södra Berget i Sundsvall		
Nätverk	Utvecklingsnätverk Östra och Västra		
	Läs- och skrivnätverk		
	Specialpedagogiskt nätverk		
	Samverkanssamordnare gymnasiet Östra och Västra		
	Förstelärare		
Regional gymnasiesamverkan	Vetenskapsdagar		
	Fortbildningsdag (slås ihop med RUN-konferens, se ovan)		
Fritidshemsbiennalen	Förberedelser inför konferens för fritidslärare		
Samarbete med andra RUC/universitet/högskola	Nationellt RUC-nätverk		
Summa		425 000	455 000

Vad	Hur	Ekonomi	
		Budgeterat	Utfall
Särskilda insatser för kompetensutveckling och samverkan			
Dialogmöte #SkolDigiplan	Dialogmöte på campus Östersund		
Specialpedagogiska seminarier	Seminarier 1 gång/termin		
Fritidshemsseminarier	Seminarier 1 gång/termin per campusort		
	Summa	115 000	115 000
	TOTALT	1 090 000	1 090 000

Sammanfattning av RUNs verksamhet 2017-2019

Utgångspunkt

Verksamheten inom RUN har under åren 2017–2019 utgått ifrån uppdraget att utveckla och förstärka samverkan mellan Mittuniversitet och regionens förskolor och skolor vilket beskrivs i RUNs treåriga verksamhetsplan. Målsättningen har varit att utgöra ett aktivt forum där professionell, beprövad erfarenhet möter vetenskaplig erfarenhet och kunskap. Genom RUN har kommunerna och Mittuniversitet gemensamt kunnat stödja regional utveckling i förskola, fritidshem och skola gällande exempelvis forskning, erfarenhetsutbyte, förbättrings- och kvalitetsarbete samt kompetensutveckling. Arbetet har skett i dialog med kommuner på olika nivåer, exempelvis med skolchefer och i utvecklingsnätverk, samt i nära samarbete med berörda institutioner vid lärosätet.

Helhetsperspektiv

Under verksamhetsperioden 2017–2019 har tre insatsområden varit i fokus; systematiskt kvalitetsarbete, inkluderande skola och kompetensförsörjning. Dessa tre insatsområden har klara kopplingar till varandra och har under verksamhetsperioden integrerats i det operativa arbetet inom RUN, i syfte att RUNs aktiviteter ska bidra till ett helhetsperspektiv på skolutveckling. Framför allt har det systematiska kvalitetsarbetet tydligt integrerats i de övriga insatsområdena genom att innehållet i olika kompetensutvecklingsinsatser kopplats till det systematiska kvalitetsarbetet inom skolverksamheten.

Delaktighet

Inom RUN samverkar kommunerna och Mittuniversitetet på olika nivåer där forum för delaktighet finns. Vid RUN-riksdagen sammanträder representanter för skolhuvudmännen genom nämndsordförande och skolchef samt prefekter från Mittuniversitetet. RUN-riksdagen tar beslut om verksamhetens inriktning och ekonomi. I ledningsgruppen deltar representanter för skolcheferna och lärosätets institutioner och dessa leder RUNs verksamhet på strategisk nivå. I RUNs utvecklingsnätverk finns representanter för kommunernas förvaltningsnivå och dessa utgör dialogpart i RUNs arbete på operativ nivå. I andra nätverk och sammanhang finns representanter för enhetsnivån i kommunerna. I framtagandet av RUNs tre-åriga verksamhetsplaner och årliga handlingsplaner har kommunerna stor möjlighet att vara delaktiga via sina representanter i ledningsgrupp och utvecklingsnätverk. I dessa forum finns också möjlighet att påverka verksamheten vid andra tillfällen under året. Under denna verksamhetsperiod har delaktigheten i RUN utvecklats genom att större möjligheter skapats för lärarutbildningen att vara delaktiga i framtagandet av verksamhetsplan med lärarutbildningens programråd som en aktiv part i arbetet.

Verksamheten

Insatsområden

En tillbakablick på verksamhetsperiodens tre insatsområden ger en känsla av att vi tillsammans träffade rätt. Deltagandet i insatsområdenas aktiviteter har varit stort och flera av regionens kommuner har även, inom ramen för olika Skolverkssatsningar, erhållit ytterligare kompetensutveckling och processtöd kopplat till systematiskt kvalitetsarbete och nyanländas lärande.

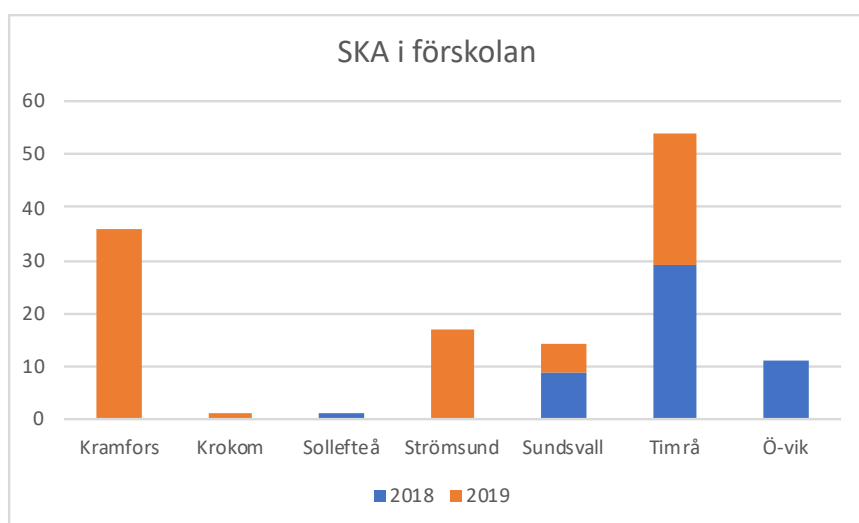
Att det fanns ett stort behov av insatser kring nyanländas lärande visar inte minst antalet deltagare i de kurser som genomförts för målgruppen studiehandedare och modersmåls lärare och den aktivitet som funnits i nätverket för kommunernas samordnare inom detta område. Samma sak gäller de

övriga två insatsområdena; kompetensförsörjning och systematiskt kvalitetsarbete. Många insatser har genomförts och mycket har hänt, inte minst arbetet med framtagandet av en arbetsintegrerad lärarutbildning genom samverkan mellan lärarutbildning och kommuner och SKA-aktiviteter riktade mot olika nivåer och målgrupper.

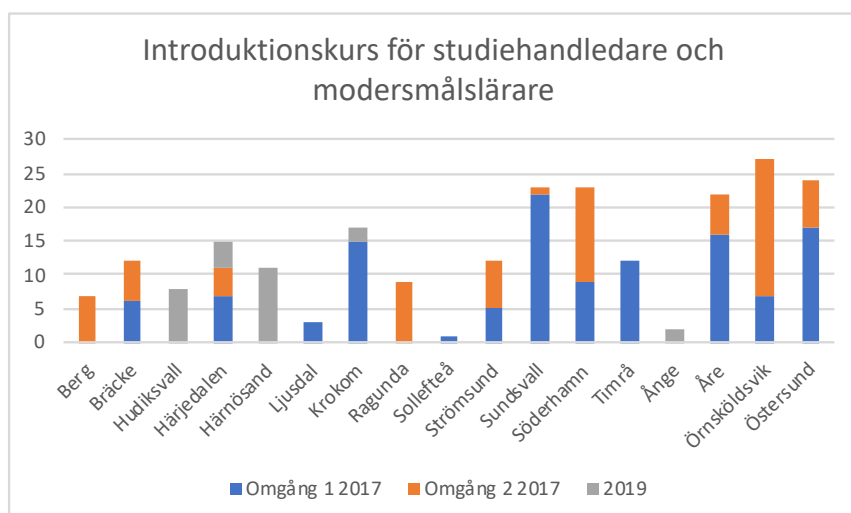
Arbetet utifrån insatsområden har identifierats som delvis begränsande i sin form, då dessa riskerar bli avgränsade områden i verksamheten. För att uppnå en tydligare helhet kommer därför arbetet i nästa verksamhetsperiod att utgå från övergripande *samverkansmål* där aktiviteter mer naturligt kan kopplas till ett, flera eller alla samverkansmål.

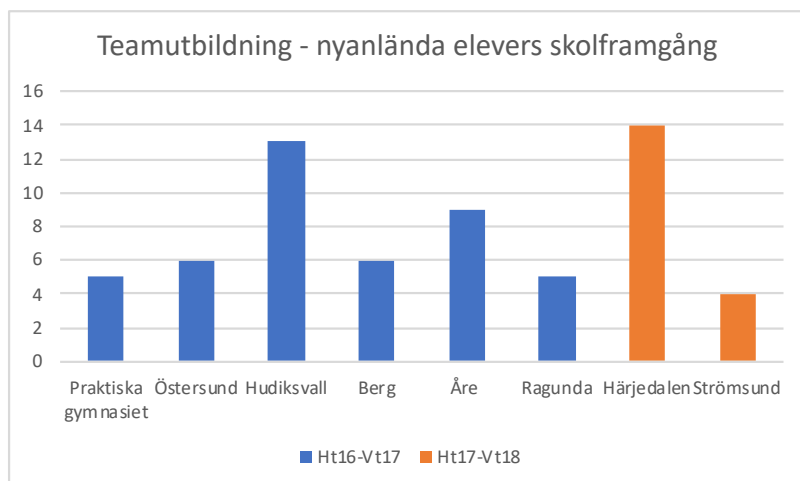
Hur har då deltagandet sett ut på våra aktiviteter under 2017–2019? Figureerna nedan visar omfattningen och spridningen på några aktiviteter inom varje insatsområde.

Systematiskt kvalitetsarbete (SKA)

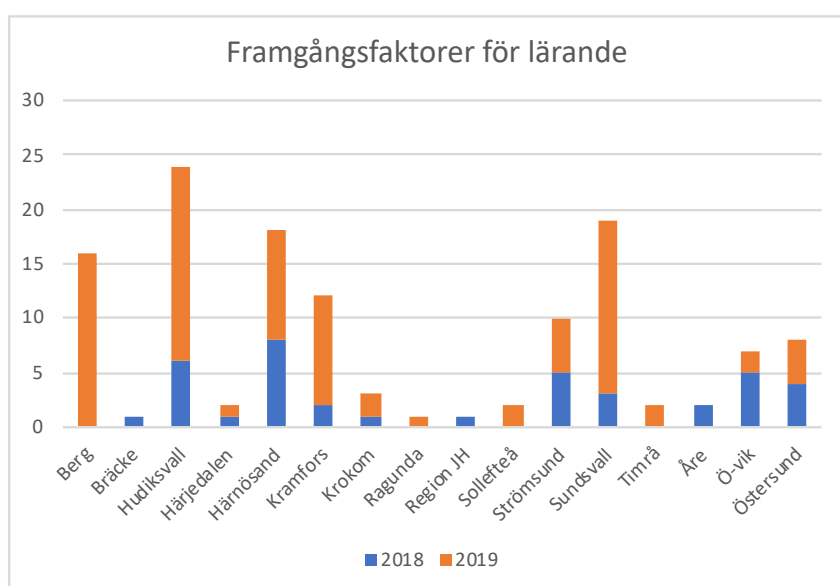

Inkluderande skola

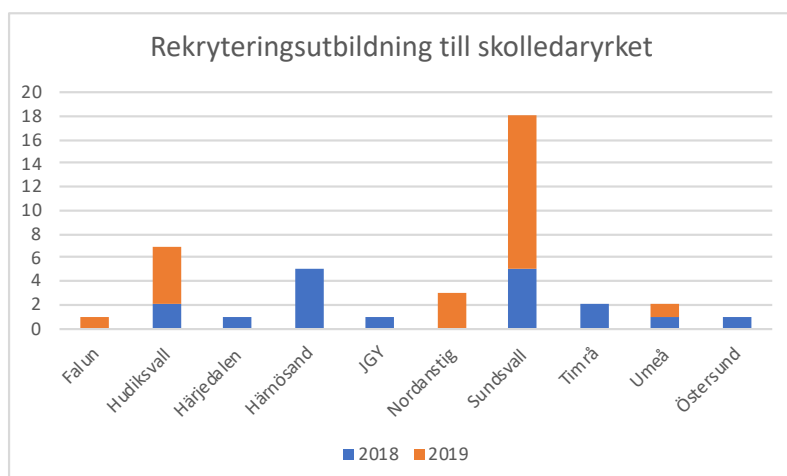

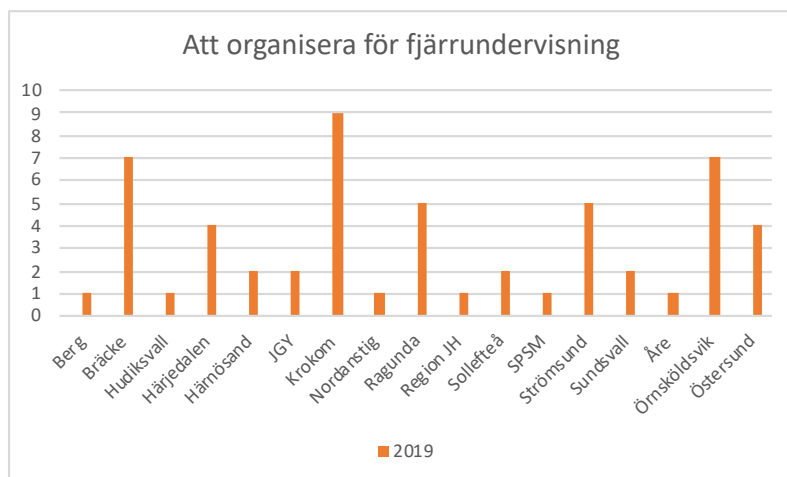

*Utbildningen har även genomförts på uppdrag i Kramfors kommun med 21 deltagare.

Kompetensförsörjning

Utvärderingar

Under föregående verksamhetsperiod åren 2014–2016 genomfördes en verksamhetsutvärdering för att se hur RUNs verksamhet svarade mot kommunernas behov vilka uttrycks i den tre-åriga verksamhetsplanen samt en fördjupad studie för att titta närmare på vilka effekter RUNs genomförda aktiviteter inom ett insatsområde fått i en kommun. Dessa uppföljande aktiviteter visade på vikten av att utveckla kommunikationen för att tydligare lyfta fram vad RUN är, vad verksamheten inom RUN utgörs av samt vad som ligger till grund för den. Uppföljningarna tydliggjorde också att det är angeläget att verka för att innehållet från RUNs aktiviteter sprids vidare i deltagarnas respektive organisationer för att uppnå effekter på grupp- och organisationsnivå och inte enbart på individnivå. Ytterligare ett resultat från uppföljningarna är att fler skulle kunna delta i RUN-aktiviteter om de gick att följa på distans.

Utifrån dessa uppföljningar har ett utvecklingsarbete bedrivits under verksamhetsperioden 2017–2019 som inneburit att varje aktivitet som arrangerats inom RUN inlett med en introduktion där RUN och verksamheten inom RUN presenterats samt att den aktuella aktiviteten placerats in i helhetsbilden av RUN-sammanhanget. Många aktiviteter har avslutats med en punkt på programmet där deltagarna fått arbeta med hur de ska sprida erfarenheter och kunskaper från aktiviteten i sin verksamhet och hur dessa ska kunna bidra till verksamhetsutveckling i organisationen. De aktiviteter som genomförts i process, dvs innehållit 3–4 tillfällen har dessutom rymt uppgifter mellan tillfällena som syftat till att ge deltagarna möjlighet att förankra erfarenheter och kunskaper i sina respektive organisationer. Vidare har ett systematiskt arbete med utvärderingar av aktiviteter som genomförts inom RUN utvecklats under verksamhetsperioden. Mönster som framträder i dessa utvärderingar är:

- Aktiviteternas innehåll har mött deltagarnas behov
- Upplägget av aktiviteterna har varit professionellt
- Det har varit bra balans mellan teori, praktik och erfarenhetsutbyte/gemensam reflektion under aktiviteterna
- Aktiviteterna har bidragit till ny kunskap, nya tankar och idéer
- Mer tid mellan träffarna/mellan hemuppgifter har önskats i några aktiviteter
- En tydligare koppling mellan teori och praktik har önskats i några av de föreläsningar som utgår från ett teoretiskt perspektiv

Ytterligare en del i utvecklingsarbetet utifrån uppföljningarna är att en kommunikationsstrategi tagits fram med konkreta kommunikationsaktiviteter samt att webben utvecklats och att RUNytt, RUNs nyhetsbrev, tagits fram och nu sprids ca 4 gånger per år.

Slutligen har utvecklingsarbetet inneburit att olika möjligheter till deltagande i aktiviteter via distans provats och att erfarenheter från dessa tagits tillvara och ligger till grund för att kunna utöka, befästa och systematisera dessa möjligheter under verksamhetsperioden 2020–2022.

Utmaningar

Under de tre år som gått har det blivit allt tydligare att ett förändringsarbete förutsätter engagemang på alla nivåer i skolhuvudmannens styrkedja. Det har också framgått att det är en styrka för kommunerna att ha flera medarbetare med i de insatser som valts ut att delta i och som därmed kan vara aktiva i att bedriva ett förändringsarbete på respektive nivå i styrkedjan. En slutsats som kan dras utifrån detta är att det är viktigt att ta medvetna beslut om hur många och vilka deltagare från samma verksamhet som ska delta i aktiviteter inom RUN.

Vidare kan det konstateras att förändring tar tid och att enstaka konferensdagar eller liknande sällan leder till mer djupgående och långsiktiga förändringar om målet är att höja verksamhetens kvalitet och måluppfyllelse. Allt mer fokus på insatser som löper under längre tid och även har ett tydligare syfte att stödja ett arbete som sker i deltagarnas verksamheter har därför utvecklats under verksamhetsperioden. Det blir därmed också viktigt att aktiviteter anordnade inom RUN kompletterar och passar in i det utvecklingsarbete som bedrivs ute i kommunernas förskole- och skolverksamheter.

I de nätverk som vuxit fram inom RUN igår kommunrepresentanter med särskild sakkompetens och som är en resurs i kommunernas organisationer på olika sätt. Dessa representanter får genom nätverken kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte inom nätverkens sakområden i syfte att kunna sprida och implementera kunskap i de egna verksamheterna, vilket kan vara en utmaning för representanterna. För att skapa likvärdighet, sprida och omsätta det som behandlas i nätverken behöver representanterna ett tydligt uppdrag och mandat att driva arbetet vidare på hemmaplan. Med hjälp av yttre nätverk på hemmaplan med nyckelpersoner inom kommunen kan nya kunskaper och lärdomar nå ut till fler i organisationen, som i sin tur kan göra skillnad för barn och elever i vår region.

Under verksamhetsperioden har det allt oftare framkommit att det för många av kommunerna inom RUN är en utmaning att ta sig till campusorterna Sundsvall och Östersund för att delta i kompetensutvecklingsaktiviteter och nätverksträffar, då det innebär långa resor. För att möta denna utmaning har aktiviteter anordnats på båda campusorterna, alternerande mellan campusorterna eller genom möjliggörande av digitalt deltagande.

Efter att resultaten av UKÄ:s kvalitetsgranskningar av lärosätets lärarprogram blev kända i april 2019 stod det klart att samtliga grundlärarprogram fick ifrågasatt kvalitet, vilket innebär en stor utmaning för både lärarutbildning och kommuner. Under året har ett intensivt utvecklingsarbete för att stärka kvaliteten i lärarprogrammen genomförts och arbetet fortsätter under 2020. Syftet har varit att rädda examensrätten för alla fyra lärarprogram, varför några strategiska beslut har varit nödvändiga – bland annat har intaget för Fritidslärarprogrammet och Grundlärarprogrammet 4-6 vilats för hösten 2020. RUN har här spelat en viktig roll som kommunikationslänk mellan arbetsgrupperna vid lärosätet och kommunerna. Dialog har förts vid ordinarie RUN-möten, vid styrgruppsmöten för AIL, men också i för ändamålet avsedda särskilda möten, som till exempel ett informations- och diskussionsmöte vid Kommunförbundet Västernorrland i november. Arbetet med utveckling av programmen är omfattande och mycket komplicerat, och de informationskanaler som RUN har byggt upp har därför varit av stor vikt under 2019.

Framgångar och möjligheter

Regional möjlighet för kommuner och lärarutbildning

En viktig del i RUNs verksamhet och som också varit en framgångsrik strategi är den regionala förankringen hos de 19 kommunerna och andra viktiga regionala aktörer såsom Specialpedagogiska skolmyndigheten, Regionförbundet Jämtland/Härjedalen, Kommunförbundet Västernorrland samt inom Mittuniversitetets lärarutbildning. Verksamheten inom RUN är regionalt förankrad och det finns stora möjligheter att på bred front fånga upp gemensamma utvecklingsområden och frågeställningar som finns både inom kommunernas skolverksamhet och lärarutbildningen. Exempel på detta är arbetet med att:

- i samverkan utveckla den verksamhetsförlagda utbildningen för lärarstudenterna genom övningsskoleprojektet
- bygga strukturer och modeller för praktikinära skolforskning i samverkan genom ULF-projektet
- gemensamt utforma en arbetsintegrerad lärarutbildning genom ett omfattande samverkansarbete
- genom dialog utveckla, genomföra och följa upp rektorsprogrammet samt tillhörande verksamheter som rekryteringsutbildning och alumnverksamhet

Övningsskoleprojektet

Ett successivt övertagande av Övningsskoleprojektets verksamhet från projektorganisationen till den ordinarie vfu-organisationen har under 2019 genomförts och med det har Övningsskoleprojektet under hösten gått från sin projektform över till Övningsskoleverksamhet. Rekommenderade riktlinjer för övningsskoleverksamheten, ett dokument framtaget i samverkan mellan skolhuvudmän, rektorer, VFU-samordnare, lärarutbildningens VFU-organisation och programansvariga samt universitetsledningen är ett fortsatt stöd i kvalitetsarbetet inom vfu-verksamheten i övningsskoleområdena.

En av framgångarna i övningsskoleprojektet har varit den omfattande utbildningsinsatsen *Att arbeta i övningsskola*. Utbildningen har bidragit till att stärka kvaliteten i den verksamhetsförlagda utbildningen för lärarstudenterna genom att all personal genom delaktighet i framtagande av enhetens handlingsplan varit involverad i studentens VFU. För att även efter projektets avslut kunna genomföra denna utbildning i någon form har ett antal utbildningsfilmer producerats. Underlaget har hämtats från utbildningskonceptet *Att arbeta i övningsskola*. Genom filmerna möjliggörs en påminnelse av konceptet, övningsskoleprojektet, samt en möjlighet att utbilda nya medarbetare i kommunerna och att skapa ett underlag för att diskutera viktigt innehåll med studenterna. Filmerna med medföljande handledning finns på www.miun.se/vfu.

Den framgång som UKÄs bedömargrupp lyfter fram i sin rapport är att lärosätets mål om kvalitetsutveckling av VFU och kompetensförsörjning i regionen har uppnåtts i hög grad. UKÄ pekar också på att i samband med försöksverksamheten med övningsskolor har lärosätet lyckats skapa större närhet till skolhuvudmännen, skolledarna och handledarna i regionen än tidigare samt att en nära samverkan framstår som en mycket viktig plattform för att tillsammans fortsätta utveckla den egna modellen med övningsskoleområden.

ULF-projektet

Med lärarutbildningens och kommunernas samverkan inom RUN finns en bra grund att bygga upp och utveckla en försöksverksamhet för praktikinära skolforskning genom ULF-projektet. Arbetet inom ULF-projektet har startat under denna verksamhetsperiod med dialoger och planering tillsammans

med RUNs ledningsgrupp, lärarutbildningens programråd och kommunerna genom utvecklingsnätverken inom RUN. Praktiknära skolforskning är en angelägen fråga vad gäller utveckling av kvalitet i utbildningen, både inom kommunernas skolverksamhet och inom lärarutbildningen, och intresset har varit stort. Under den kommande verksamhetsperioden går ULF-projektet vidare in i nästa fas som rymmer ett gemensamt arbete för lärarutbildning och kommunerna med att bygga upp forskningscirklar, utveckla arbetet med lärarstudenternas självständiga arbeten samt genomföra forskningsprojekt.

Arbetsintegrerad lärarutbildning

Under verksamhetsperioden väcktes både lärarutbildningens och kommunernas intresse för en arbetsintegrerad lärarutbildning och representanter för dessa parter inom RUNs ledningsgrupp deltog i en informationskonferens vid Högskolan Dalarna i syfte att ta del av de erfarenheter som fanns där av att driva denna typ av utbildning. Efter detta följde dialogmöten mellan lärarutbildning och kommuner där det konstaterades att denna typ av utbildning vore intressant även för Mittuniversitetet och regionens kommuner att samverka kring. En arbetsgrupp bestående av representanter för lärarutbildning och kommuner utsågs och en gemensam viljeinriktning togs fram. Arbetsgruppen utformade med stöd av tjänstepersoner vid Mittuniversitet en arbetsintegrerad lärarutbildning för åk 4-6 NO/Tk som startade hösten 2019. Detta arbete har inneburit en stor satsning från både lärarutbildning och kommuner och ett omfattande samverkansarbete har krävts för att utforma och starta upp utbildningen. Då utbildningen är relativt nystartad går det ännu inte att se några resultat, men ambitionen är att den arbetsintegrerade lärarutbildningen ska bidra till kompetensförsörjningen av lärare i regionens kommuner samt till kvalitetsutveckling inom lärarutbildningen.

Rektorsprogrammet

Verksamheten inom Mittuniversitetets Rektorsprogram följs upp och utvecklas genom dialog mellan Mittuniversitetet och regionens kommuner inom styrgruppen för Rektorsprogrammet. Under verksamhetsperioden har Rektorsprogrammet landat väl i sin verksamhetsidé, utvecklad i samband med den ansökan om rektorsprogrammet 2014 som utarbetades i samverkan mellan lärosäte och kommuner. Utöver detta har genom styrgruppens arbete även en rekryteringsutbildning till skolledaryrket samt en alumnverksamhet tagit fram. Dessa delar utgör, tillsammans med Skolverkets uppdrag till Mittuniversitetet att bedriva fortbildning för rektorer, FFR, en bredd av kompetensutvecklingsmöjligheter för rektorer och skapar möten mellan utbildare vid lärosätet och skolledare hos skolhuvudmännen som är utvecklande för alla parter.

Framåtblickar

Med samverkan som verktyg

Verksamheten inom RUN de kommande tre åren utgår från en behovsanalys i två delar som genomförts med kommuner och lärarutbildning. Den första delen i behovsanalysen har bestått av en skriftlig individuell kartläggning för respektive kommun och institution. Den andra delen har bestått av fyra workshops där skolchefer i de tre geografiska områdena samt programansvariga inom lärarutbildningen utifrån sina individuella kartläggningar har sammanfattat en gemensam behovsanalys för respektive grupp där de gemensamma behoven uttryckts. I dessa workshops har diskussionerna koncentrerats till områden som kommuner och lärarutbildningen kan utveckla gemensamt med samverkan som verktyg. Underlaget från behovsanalysen har bearbetats genom ett processarbete i RUNs ledningsgrupp som lett fram till fyra samverkansmål som lägger grunden för RUNs verksamhetsplan 2020-2022.

Samverkansmål

De identifierade samverkansmålen för RUNs verksamhet under perioden 2020-2022 berör områdena likvärdighet, systematiskt kvalitetsarbete med särskilt fokus på ledarskap, kompetensförsörjning och digitalisering. Dessa områden har starka kopplingar till varandra och integreras därför både i det strategiska och i det operativa arbetet inom RUN. På så sätt utgör områdena tillsammans en helhetsbild av vad regionens kommuner och lärarutbildning ser som mest angeläget att samverka kring under verksamhetsperioden för att kunna utveckla kvalitet i utbildning i sina respektive verksamheter. RUN utgör forum för konkretisering av insatser inom dessa områden, som kan bidra till utvecklingsarbete, både i kommunernas verksamheter och inom lärarutbildningen, i enlighet med de framtagna samverkansmålen.

Hålla i och hålla ut!

Mycket utvecklingsarbete har genomförts under 2017-2019 i form av kompetensutvecklingsinsatser, nätverksarbete och samverkan. För att uppnå större effekter och resultat är det angeläget med ett fortsatt fokus på verksamhetsperiodens insatsområden samtidigt som verksamhet och samverkan inom RUN utvecklas. De framtagna samverkansmålen för perioden 2020–2022 bygger därför till stor del vidare på de insatsområden som legat till grund för verksamheten under denna verksamhetsperiod, och skapar förutsättningar för att hålla i och hålla ut i skolutvecklingsarbetet.